

SZABADSÁG

11. évfolyam

Murska-Sobota, 1924. - Vasárnap - július 13.

28. szám.

Egyes szám ára egy dinár. Az előfizetési díj egy félévre 20 dinár, külföldre 30 dinár. Amerikába egy évre 100 dinár. — Hirdetési díjak: négyzet centiméterenként 0,75 dinár és a hirdetési adó. Szövegközött és nyílttérben soronként 250 din.

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
HARTNER NANDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Murska-Sobota Aleksandrova cesta 63. szám. — Kéziratot nem adunk vissza. — Telefon szám: 17. — Postatakarékpénztár száma: 18368. Megjelenik minden vasárnap.

Tanuló ifjuságunk helyzete.

A templomokban elhangzott a Te Deum, a tanév záró hálaadó istentisztelet, a bizonyítványokat kiosztották, a gyenge tanulókat nagyobb szorgalomra hívták fel, a jó tanulóknak pedig jutalmat osztottak ki, szóval lezáródott a tanév és megkezdődtek a szünidők.

Ez alkalommal egy szomorú tényről akarunk megemlékezni. Arról t. i. hogy úgy az elemi mint pedig a középiskolákban az elért eredmények gyengék, és a bukások százaléka a tanulóifjuságunknál magas! Mi annak az oka, hogy a prekmurjei diák, mely mindig jó és könnyen felfogó, mindent gyorsan megértő tanuló hírében állott, most nem képes felmutatni azt, amit felmutatott azelőtt? Mi az oka a bukások nagy számának, vajon azok tényleg a mi tanuló ifjuságunk szellemi gyengeségére vezethetők vissza, vagy pedig valahol más hol van a hiba, mely közvetve vagy közvetlenül befolyással volt a diák tanulási képességeire? Hol rejlik itt az ok és mi ennek a gyógyítószere?

Régi közmondás, hogy nincs rossz ló, hanem csak rossz kocsis, hasonlóképpen gyengébb minőségben mondhatnók, hogy nincs rossz diák, hanem csak rossz tanítási módszer! Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a tanítókat nem állja meg a helyük, hogy nem képes a mi ifjuságunkat kioktatni annyira, amennyire az képes, mert a tanítókat sem időt sem fáradságot nem kímélve lekiismeretesen végzi el kötelességét, hanem azt, hogy végkövetkeztetésben a tanítókra is ráerőszakolják azt a módszert, mely az egyedüli oka annak, hogy a prekmurjei iskolákban igen sok tanuló gyenge eredményeket ért el, hogy a tanulóknak akik most a legnagyobb mezőgazdasági munkák idején szüleiknek kénytelenek segíteni, ezenfelül szabad idejükben még tanulniok és készülniök is kell az őszi pótvizsgákra. Egész éven át tanulni és a szünidőben újból tanulni ez nem volt szokás nálunk Prekmurjében!

Semmi másra sem vezethető ez vissza mint ama tényre, hogy tanulóink nem értik az irodalmi szlovén nyelvet! Csak ez az oka annak, hogy oly gyengék az eredmények, és hogy annyi tanuló kénytelen a szünidőben is a könyveket bujni.

Ami benszülött tanítóinkat, kik ismerik a mi tanulóifjuságunkat, annak képességeit és szellemi ereit, kik tudnak az ő nyelvén beszélni, tudják megértetni magukat vele, az ő évezredes nyelvén magyarázzák meg neki az egyes szavak jelentőségét és értelmét, ezeket a benszülött tanítókat részben elbocsátották, részben elhelyezték, helyükre pedig olyanokat helyeztek, akik nem ismerik a mi nyelvünket, nem tudnak avval az egyszerű tanulóval az ő nyelvén beszélni, a tanuló nem érti meg tanítója szavainak értelmét s ebből származik aztán az, hogy a fa-

nuló mindent összekever, precíz feleletet nem képes adni s a végén megbuktatják! All ez úgy az elemi, de különösen áll ez a középiskolákra vonatkozólag, hol a diák azokat a speciális kifejezéseket és terminusokat az új nyelven nem képes megérteni és felfogni. Ismerünk jó tanulókat kik mindig az első helyen voltak, kik kiváltak az egész osztályban, most meg kénytelenek szünidőben készülni a pótvizsgára!

Csak egy orvosság van itt! Nem ugyan kimélni a tanulókat, hanem a módszer ellenére érintkezni azokkal, kitartással, lassan és fokozatosan az új nyelvre nevelni a tanuló ifjuságot, s akkor meglátják, hogy mire képesek a prekmurjei tanulók! Egyszerre nem lehet franciául jól megtanulni, de azért az illető még mindig okos ember lehet! Ez a szabályszerű következtetés!

Morell leleplezi a kisantant szédületes fegyverkezését.

Az angol kormány a jugoszláv fegyverkezés ellen — Anglia nem engedi ki a rendelt hadianyagot.

Az alsóház tegnapi ülésén Ponsonby külügyi államtitkár Morellnek egy kérdésre válaszolva, kijelentette, hogy az angol kormány nem látja szívesen azt, ha kölcsönöket vesznek föl Angliában s különösen nem veszi szívesen, ha Jugoszlávia a Cityben egy nagy kölcsön ügyében tárgyal, amelyet fegyverkezési célokra akar felhasználni. Ebből az alkalomból Morell a Daily Herald munkatársa előtt kijelentette, hogy angol bizalmi emberek megállapították, hogy a Skoda-művek, amelynél a francia tőke (Schneider & Creusot) két millió fonttal van érdekelve, Lengyelország, Románia és Jugoszlávia felfegyverzése érdekében dolgozik. De még ennél is veszedelmesebb az, hogy az osztrák acélművek Bécsben, Wölkersdorfban, Steierben Hirtenbergben, Enzelsdorfban és Blumenauban, továbbá az osztrák Daimler-művek Bécs-ujhelyen a nagyköveti konferencia tudtával és beleegyezésével és a saint-germaini békeszerződés állandó megszegésével, éjjel nappal municiót gyártanak. Ezek a gyárak Jugoszláviának a legutóbbi 15 hónap alatt egy millió Mauser-fegyvert, egy millió gyalogsági municiót, 133 teherkocsi municiópótlékot, 12 vagon autót, 24 vagon tábori konyhát és számos revolvert és fényszórót szállítottak. Szégyenletesek azok az összegek is, amelyeket kiadtak Jugoszlávia csupán municióiért 1740 millió frankot, repülőgépekért és autókért 300 millió frankot adott ki. Romá-

nia 90 millió frankot fizetett municióiért és repülőgépekért. Morell kijelentette, hogy nem tisztességes dolog a szövetségesek részéről, hogy amíg egyrészt Németországot a leszerelésre kényszerítik, addig másrészt fegyvergyártással egy új balkánháborút készítenek elő, amely kétségtelenül magával rántja Angliát is. Össze kell hívni egy konferenciát, amely véget vet ennek az örült fegyverkezésnek. Az angol kormány el van határozva arra, hogy éberrel fog őrködni a fegyverkivitel fölött és sikerült megállapítani azt, hogy egy citybeli raktárházban két tonna gépfegyver van deponálva, amelyet első részletként akartak Oroszországba küldeni, ahová kétezer gépfegyvert rendelték.

Stuttgartban kommunista puccsot lepleztek le.

A Lokalanzeiger jelenti Stuttgartból, hogy az ottani rendőrség több robbanóanyag és kézigranátraktárt ledezett föl. Ezenkívül két teljes tábori tavorólszerelést találtak. Eddig tíz, a kommunista párthoz tartozó személyt tartóztattak le, köztük két asszonyt.

ROVÁS.

A rongyos cipőt újból megfoltozták, a foltra foltot tettek, s a koldusnak adtak néhány parát, hogy ő se zuga-lódjon!

Azaz: a kormány a Murska Sobota—ormosi vasútra adott újból öt millió dinárt, s ezzel elérik azt, hogy a vonat — mint az újságok írják — legalább is Ormóstól Ljutomerig még az idén fog közlekedni. Ormóstól—Ljutomerig! Szóval öt millió dinár lett újból folyósítva, hogy az az épülő vasút ne legyen már mindenütt a szégyenkezés tárgya, és ha már nem is mehet egészben, de legalább is menjen részletekben: Ormóstól Ljutomerig! A rongyos cipő tehát kapott új foltot, de hogy Prekmurjára mikor kerül a sor, mikor lesznek a kormányának milliói, hogy Muraszombatból—Ormóig is elindítsa a vasutat, arról most még nem szól az ének, s egyáltalában a politikusok előtt Prekmurje sohasem sürgős, Prekmurje mindenütt és mindenhol az utolsó, ahová bizony nem szórják a milliókat, hogy segítsenek a mi közlekedési bajainkon!

Ejh! Ráérünk arra még!...

Tehát az idén nem lesz még prekmurjei vasút Ormóig! Rendben van! Nincs pénz, tehát vasút sem lehet! Ez nagyon világos! Csak az nem világos, hogy földünket földadták a vasút céljaira, két év óta már paragon haver a földünk, nem is mehetünk a tulajdon földünkre, mert nincs sehol sem út — sem gyalog sem kocsint — hogy azt megművelhetnők, szóval sem vasút, sem föld, sem kártérítés a földért, ellenben adott követelnek ama föld után, amelyet már két éva feltartak, amelyet mi nem is művelhetünk meg, s amelyről nem is tudjuk, hogy hát mi lesz tulajdonképpen belőle: vasút, szántóföld, rét vagy micsoda?

Hogy követelhetnek földet adott olyan föld után, amely már rége az állam céljaira lett kisajátítva, s amely földért még semmiféle kártérítést sem kaptunk?!

Meghalt a kuluk, díjjon a kuluk! Azaz a kulukot mint általános törvényt elvetették, de az építkezésiügyi miniszter előírta, hogy járási vagy községi előjáróságok általános emberi munká-erővel megjavíthatják az utakat! Ez sem rossz dolog! Keli tisztúnk utadót, mely az utak megjavítására szolgál, s ezen felül meg természetben is kell majd az utakat javítanunk!

Szóval egy rókáról két bört is le huzunk!...

A maribori főispán Prekmurjében.

Július hó 7-én reggel érkezett M. Sobotába az új maribori főispán dr. Pirkmajer Ottó, hogy személyesen meggyőződjön és tapasztalást nyerjen a helyszínen a prekmurjei helyzetről, a közigazgatásról stb. Délután folyamán a főispán fogadta a feleket és küldöttségeket a megígért, hogy Prekmurje évek óta húzódo bajain teljes erejével segíteni fog.

Igen fontos kérdés Prekmurje gazdasági szempontjából a vághidák kérdése, mely ügyelést végre valahára a prekmurjei gazdaságaink nagy gazdasági előnyére mégis meg lesz oldva. A főispán ur személyesen nézett meg több vághidát s azokat teljesen rendben találta s csodálkozással vette tudomásul, hogy ezeken a vághidákon eddig miért nem engedélyezték a vágatást. Egy vághíd megsemmisítése alkalmával a főispán ur kijelentette, hogy ily rendben tartott vághidát és jégvermet nem is látott, s a kérdésre, hogy eddig miért nem engedélyezték a vágatást, azt a feleletet kapta, hogy annak idején a ljubljanaí főállatorvos ismeretlen okokból az összes vághidákat lezáratta. Természetes e tilalom most megszűnik, s értesüléseink szerint kettő kivételével az összes prekmurjei vághidákon való vágatásra a tulajdonosok megkapják az engedélyt.

Ez nagy jelentőséggel bír Prekmurjére nézve, amennyiben marháink ára a szabad kereskedelemben felmegy, gazdaságaink nem fognak károsulni a mesziről való szállítást által beállt súlyvesztéssel — ami tetemes összegeket tett ki eddig — s egyáltalában ez intézkedés nagy könnyítést jelent a marhakereskedelemben általában. Fontos ez

ránk nézve azért is, mert az új gabona 2—300 koronával olcsóbb lesz s így legalább állatállományunk ára révén

leszünk kárpótolva a veszteségeinkért. A főispán ur kedden Dolnja-Lendavára ment, onnan pedig tovább Mariborba.

Politikai hírek.

A belpolitikai helyzet mindjobban érik, s mindjobban előtérbe lép a szükségesség; a nemzetgyűlést felosztatni és kiírni az új választásokat. Pasics miniszterelnök Bledről vissza érkezett Belgrádba s a minisztertanácsban jelentést tett kihallgatásainak eredményeiről. Ugy a nemzeti koalíció mint pedig az ellenzéki blokk azon a nézetben volt, hogy Pasics már magával fogja hozni Bledről a nemzetgyűlés felosztatásáról szóló királyi ukázát, ami azonban nem történt meg. A király valószínűleg pénteken visszajön Belgrádba, ekkor koronatanács lesz megtartva, s ekkor dől el majd a mai nemzetgyűlés sorsa. Az ellenzéki blokk vezetői Belgrádban összejöttek tanácskozásként, hogy milyen álláspontot foglaljanak el együttesen abban az esetben, ha a király ismét kihallgatáson fogja őket fogadni a mai politikai helyzet megoldása érdekében. A kormányt ugyancsak élénken foglalkoztatja a már 3 ízben megismétlődött jugoszláv-olasz határincidensek, amidőn ugyanis az olasz határőrök puskatűzzel fogadták a jugoszláv vizsgáló bizottságot. — Az osztrák kormány nem engedi meg Radicsnak — aki jelenleg Moszkvában tartózkodik — hogy visszatérjen Bécsbe. — Coolidge amerikai elnök 18 éves fia mérgezés következtében hirtelen meghalt. — Albániában több helyen kihirdették az ostromállapotot a dühöngő polgárháború miatt. — Sztojadinovics, jugoszláv pénzügyminiszter a legrövidebb időn belül

Berlinbe utazik, hogy a német kormánnyal a jóvátételi fizetések módjait meg tárgyalja. — Románia a kistántant prágai konferenciáján követelni fog jugoszláviától és Csehszagtól határozott választ, hogy milyen álláspontot helyezkednek ez államok Romániának Oroszországgal való fegyveres összeütközése esetén Beszarabiá miatt. — Egytől erőlyesen követeli a katonai kiűrtést az angolok részéről. A helyzett igen feszült. — Herriot francia miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy egész erejével Mussolini megbuktatására fog törekedni, mert Mussolini kormányzati rendszere reakcionárius és munkásság ellenes. — Toulunban egy kommunista gyűlés után a tömeg megtámadta az olasz konzult. A közbelepető rendőrség tagjai közül ketten megsebesültek. — Július 16-án a Nagy Antant miniszterelnökei Londonban konferenciára gyűlnek össze. — Amerika londoni konferencián hivatalosan nem vesz részt. — A Wrangel szigeten, melyet az angol kormány 1922-ben angol tulajdonnak jelentett ki, egy amerikai hajó kitérte az amerikai lobogót. — Párisban július elején előkészítőkonferencia lesz, mely Szovjetországnak Franciaországgal való elismerésével fog foglalkozni. — Angol-francia-helga védelmi egyezmény jött létre Németország legfegyverzése céljából. — Franciaországban 1914-től kezdődőleg az összes politikai bűnösök kegyelmet kapnak, még azok is, akiket a hadbíróságok ítélték el. — Tripolisban az olasz és a benschülött arabok között igen heves harcok folynak. —

HIREK.

Heti naptár

JULIUS	R. kath.	Protest.
13 Vasár.	Anaklet	Jenő
14 Hétfő	Bonavent.	Eörs
15 Kedd	Henrik	Henrik
16 Szerda	Karmel h.	Valter
17 Csütört.	Elek hv.	Elek
18 Péntek	Kamil	Frigyes
19 Szomb.	Vince	Emília

Vásárok: 15. Beltinci; 16. Dolenci

Murska-Sobotai korkép.

Mindazoknak, kik nem ismerik közelebbről Prekmurje fővárosát M. Sobotát, azon boldogoknak, kiknek nem adatott meg a szerencse, hogy bepillantassanak e szent városba, az alábbiakban adjuk annak hű korképét. Mindenki látni fogja, hogy is néz ki ez a főváros.

Építkezések.

Minden és mindenki épül és lassankint felépül. A Dobray szálló előtt épül egy park, mely idővel rádió állomássá alakul ki, ahol majd a bus muraszombati polgárok sör mellett fogják hallgatni a budapesti Vigszínház darabjait. Azonkívül épül a villanytelep is — egyelőre csak papíron és áram nélkül — melynek fénye idővel sze-

Rádió.

Mi mindent hallhatunk a rádióval?

Az egyik angol újság kérdést intézett olvasóihoz, vajjon mi az, amit legszívesebben hallgatnak drótnélküli telefonjukkal. A több mint 100.000 válaszadó közül körülbelül 30 százalék főleg klasszikus zenét, 30 százalék főleg modern zenét és táncdarabokat, 20 százalék főleg különböző tanulságos előadásokat, 10 százalék főleg sport-híreket és 10 százalék főleg közéleti és időjelentéseket kívánt a rendes napilapok kivétel. A közönség kívánságának megfelelően azóta ugyiszólván az összes rádiótársaságok programjuk összeállításánál sora a fenti százalékos elosztást veszik alapul.

A rádió elterjedése Angliában.

Bournemouthban, amely az angolok kedvenc tengeri fürdője, 6000 amatőrnek van rádióengedélye. A 18.000 házban álló városban tehát minden harmadik házban van fellelő készülék. Watfordban, amelynek csak 45.000 lakosa van, 2000 engedélyt adtak ki, itt tehát ma körülbelül 8000 ember hallgatja a rádiót egyszerre, azaz a lakosság hatod része. Londonban vannak utcaik különösen a kertvárosokban, ahol alig lehet egy ház találni, amelynek tetőjére ne volna antenna szerelve. Ezek rendesen egy vagy két párhuzamos drótból állanak, de a legkülönbözőbb fajtájú antennákat lehet itt látni. A fellelő készülékek e közönségnek egy jó eredménye is van: azok az állomások, amelyeket szabálytalanul használtak a tulajdonosuk és így zavarták a szomszéd rádióműködését, teljesen eltűntek, mert a készülékek közelsége miatt a zavarót könnyen meg lehetett találni és működést megakadályozni. Az ilyen szabálytalan állomásoknak a megrendszabályozására, amelynek az antennák-

ból visszasugárzó energia által nemcsak amatőrzsomzsedjüket, hanem a rendes telefonhálózatok beszélgetéseit is zavarják, a londoni rendőrség nagy súlyt helyez. A rendőrségnek külön rádióosztályt szerveztek, amelynek tagjait oly készülékekkel látták el, amelyek alkalmasak az ily zavaró állomások helyének a megállapítására.

A rádiót az egyház is felhasználja.

A rádió nagy hatását mi sem igazolja jobban, mint az, hogy az évszázadok óta megszokott egyházi funkciókat is modernizálja. Az amerikai katolikus hívők áldozatkészségéből u. i. a Vatikánban ez évben drótnélküli feladó és fellelő állomást szereltek fel. A fellelő állomás segítségével a pápa az idegen állomások híreit hallgathatja, a feladó állomás pedig a többiek közti arra fog szolgálni, hogy a pápa pásztorlevelét és a pápai áldásokat továbbítsa. A politikai vonatkozásoktól eltekintve a vatikáni feladó állomás rendkívüli fontossága abban rejlik, hogy ennek segítségével a pápa, akinek a Vatikánt elhagynia nem szabad, hívei legnagyobb részével ezentúl közvetlen érintkezésben fog állani.

Rádió a falusi gazdának.

Az Egyesült Államokban ma már 150.000 farmernek van drótnélküli telefon-állomása. Ezek az emberek, akik a városoktól nagy távolságokban fekvő gazdaságokban és falvakban laknak és a városba igazán csak a leg-szükségesebb esetekben mennek be, a rádióban megbeszélhetetlen szórakoztatást kaptak, amelyről eddig álmodni sem mertek. A rádió-hangversenyek megszüntették a falusi élet unalmasságát, az előadások és hírek közlése által pedig a falusi ember bekapcsolódik a városi művelti életbe. A gazdálkodók nagy számára való tekintettel az amerikai rádióállomások a gazdaság minden ágára

kiterjedő előadásokat is tartanak és állandóan közlik a gazdasági és idő-jelentéseket. Jellemző még, hogy a gazdasági hivatalok közérdekű jelentéseiket szintén drótnélküli telefon útján közlik az érdekeltekkel, egyszerűen azért, mert ma már minden valamire való gazdálkodónak van felfogó készüléke.

A rádió felhasználása felfedezőutakon.

Ma már expedíciót, mely veszedelmes utra indul, el sem lehet képzelni drótnélküli feladó és fellelőállomás nélkül, mert szüksége van ezekre úgy az életbiztonság, mint a siker szempontjából.

Északarkai felfedezőújjain Amudsen használt először a rádiót és a jelenlegi expedíciójára is állandóan drótnélküli értesítéseket küld a vele összeköttetésben lévő állomásoknak és tudósítja őket az utközben történetekről és a személyzet helyzetéről.

A kanadai kormány azokat az expedíciókat, melynek az ország leg-északibb részeinek felmérését végzik, drótnélküli fellelőkészülékkel szerelte fel, hogy ennek révén az expedíció tagjai hosszú magányágukban némi szórakozáshoz is jussanak, mert azelőtt ilyen expedíciók a nagy távolság és rossz időviszonyok miatt gyakran hónapokig még érintkezni sem bírtak a világgal. Ugyanezen célból rádiókészülékkel szerelték fel a cethalászok hajóit és más oly hajókat is, amelynek a telet messze északra kell eltölteniük. Hogy mily sokat jelent a rádió ezeknek világító elzárt embereknek, mutatja az északi sarktól körülbelül 1500 kilométernyire jégbe fagyott Bedwain felfedező-hajó jelentése is. Ez a legutóbb örömmel tudatta rádió útján hogy az amerikai feladóállomások híreit állandóan tökéletes tisztán hallja és hogy a téli időszak, hála ezen elő-

adásoknak, sokkal elviselhetőbb volt, mint bármikor azelőtt.

A norvég kormány Vardoe-ben feladóállomást épített, amely az Ingce Tromsø-ban lévő állomásokkal együtt az időjelentéseket fogja a sarki tengereken közlekedő hajókkal közölni.

A nemrég elindult 1924. évi Mount Everestexpedíció legmodernebb berendezésű teljes feladó és fellelőállomással van felszerelve, hogy a felfedezők ezek segítségével mind a vízszamaradt kísérőkkel, mind a művelt világgal állandóan összeköttetésben állhassanak.

Képviselő lett, mert rádióamatőr volt.

A westminiszteri kerületben a képviselőválasztás alkalmával Churchill Winston-nal szemben a konzervatív Nicholas W. O. lépett fel, Nicholas jó családból származott ugyan, de a harctéren tanúsított vitézségén kívül más érdemekben nem igen tudott dicsekedni. Emberei ezért, hogy valami jót mondjanak róla, kortesbeszédekben szüntelenül azt hangoztatták, hogy ő a legrégibb és legeredményesebben dolgozó rádió-átörje az angol királyságnak és hogy, mikor az amerikai Broadcasting Comp. igazgatója Londonban időzött, az ő készüléke volt az egyetlen, amellyel a fenti társaság amerikai híreit tisztán fel lehetett venni. A választás eredménye az volt, hogy Nicholas győzött 43 szótöbbséggel. Ezt a többséget valószínűleg a westminiszteri rádióamatőröknek köszönheti.

Rádió-bált tartottak Frankfurtban március 31-én. A frankfurti feladóállomást t. i. ezen a napon helyezték ünnepiesen üzembe. Mint különlegességet kell megemlíteni, hogy az ünnepi kapcsolatban rendezett bálon nem volt zenekar, mert a tánchoz a zenét a rádió szolgáltatta.

meinket fogja vakítani s melyből ki fog alakulni idővel a villamos vasút, vagy ahogy itt mondják a: „villányos“ Ecélből az egyik élelmes vaskereskedő már meg is rendelte a villamos sineket, amelyen sáros időben ácsusztunk a Kiskanizsán, ki a „Lögrádig“ és a nevezetes „Szunyog-szigetig“, amelyek majd Murszombat külvárosait képezendik. Megemléstire méltó esemény, hogy több háziur aszfalt járdát csináltatott háza elé, s ezzel a boka kifecamításoknak végére járunk. A csatornázás lassan halad ugyan előre, de annál serényebben csepeg a víz nyakunk közé esős időben a csatornákból. Ezért az itteni uradalom egy keményítőgyár felállítását tervezi, hogy gallérjainkat keményre kivasalíassuk. A krematorium felépítését a városi képviselőtestület leszavazta, mert aszongya minek elégetni a holtakat, mikor a temetőben van még elég hely mindnyájunk számára, és mikor az agrárreform oly drágán árulja a tűzifát!...

Ipar, kereskedelem.

Murska Sobota mindenkori élénk iparos és kereskedő város volt. Most is élénk iparkodás észlelhető keresetek után, mindenki iparkodik új kezeseti forrásokat felfedezni, mert a régi megbízhatatlannak bizonyultak. Szóval van iparkodás de kereset nincs, azaz: nagy forgalom de semmi haszon!

Igazságszolgáltatás.

E téren rendkívül nagy haladás észlelhető. Nemrég a ljubljani színírsulat a Dittrich moziban előadta a „Tolvaj“ című drámát, amelyből kiderül, hogy a tolvajnak bűnhődnie kell. Mindazonáltal a csirkefogók nem sokat tanultak e darabból.

(Folyt. köv.)

— **Előfizetések és hirdetések** lapunkra eladhatók Erdősy Barnabás papír és átekáru kereskedésében is, M. Sobota, közvetlen a r. kath. templom mellett.

— **Kinevezés.** Flegár Iván murska-obotai levélhordó, ki eddig segéd-zolgai minőségben volt alkalmazva postánál, a ljubljani posta és távirda egy igazgatóság dekretuma értelmében effinitív (végleges) szolgárá lett kinevezve s egyszersmind a megérdemelt magasabb fizetési osztályba sorozva.

— **Beltinói.** Augusztus 12-én lesz ötve, hogy a prekmurjei önkéntesek a zászlócsapatokkal egyesülve Prekmurjét Jugoszláviához csatolták. E ap megünneplése céljából az ünnepi testélyén az Önkéntesek Szövetsége bratonci Horváth Pál elnöksége alatt Belatincon rövid összejövetelt tart, amelyen megjelennek a maribori, ljubljani és a zágrábi dobrovóljéok is. 2-én pedig volt ünnepi mise az elesett 330kért, ezután ünnepi beszéd s végül elután széleskörű népmulatság.

— **Brezovci.** Brezovci községben július 1-én megalakult az önkéntes tűzoltóegylet. Az egyet parancsnokává Ftár Ferenc vendéglős és földbirtokos t megválasztva. Az egyet 30 tagból 11 s a ljubljani tűzoltószövetség szállyai szerint van megszervezve. Harár Brezovci községnek sokba került már a megrendelt két harang, mindzonáltal közadakozásból az új tűzoltóegylet is meglehetősen van már felszerelve ugy ruhában mint egyéb tűzoltó-sági szükségletekben. Az egyet járára a községben összegyűlt 1120 „o., és pedig adakoztak: Domján

Ferenc és Banko János 30—30 din., Banko István, Flegár Iván, Janzsa Sándor és Iván, Andrejcs Iván, Varga István és Pozvek Ferenc 20—20 din., továbbá 65 adakozó 15, 10 és 5 din-t, amely összegeket az egyet ezuton mond hálás köszönetet. Különös hálával tartozik az egyet Siftár Ferenc egyleti parancsnoknak, ki az egyleti célokra 100 dinárt adományozott, továbbá Domján Lajos alparancsnoknak, ki 75 dinárral, Domján Kálmán helyettes parancsnok 50 din., s Rác József zászlóvivőnek, ki 1 dollárral járult hozzá az egyet anyagi szükségleteinek fedezésére. Különös háláját fejezi ki még az egyet Szecsó Iván — az egyet titkárának, ki nagy szorgalommal és kitartással megszervezte az egyet és elajándította a tűzoltó-sági parancs-szavakat. Önk. tűzoltóegylet-Brezovci.

— **A murszombati ipartestület** elnöksége és választmánya ezuton mond köszönetet a n. é. közönségnek az ipartestületnek 30 éves jubileuma alkalmából tanusított széleskörű és mindenoldali támogatásáért.

— **Lopás a templomban.** A Črenšovci rom. kath. templomban ismeretlen tet-esek vasárnap éjjel feltörték a szent-ségtartó szekrényt s onnan ellopták a nagy szentiségtartót és egy arany nagy kelyhet, A csendőrség erőlyesen nyomoz az istentelen tolvajok után.

— **A jövedelmi adót megállapító** bizottság működéséről — melyet július hó 2-án kezdett a murszombati „dav-čno oblaszto“ hivatalos helyiségeiben, a jövő számunkban fogunk bővebben beszámolni. Előre is felhívjuk erre az érdekeltek figyelmét.

Ha jól és olcsón akar venni, Akkor az A. Királycéghez be kell menni, Mert e cégnek nincsen párja, Olyan olcsó minden nála.

A. Király, trgovina

S klobuki, perilom in kratkim blagom M. Sobota, fő-tér, Berger-féle ház.

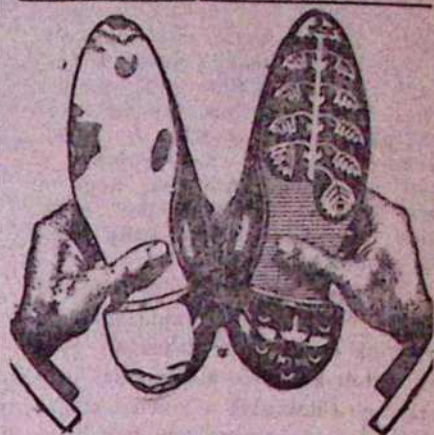
— **A bikák díjazása** az 1924-ik évben befejezve. Az idei évben az egész járás területén a legszebb bikái Nedelica községnek voltak. Ezután jött Tesanovci, Moravci, Vadarci, Brezovci és a Dol. Lendava körüli községek Összesen 28 bika volt díjazva. Jutalomképen 10461 dinár lett kiosztva. A hatóságokon felül a jutalom díjakhoz hozzájárultak még a következők. Benko József, M. Sobota 500, Vogler Károly, Cankova 500 és a nuskovai kiviteli vágóhid 1500 dinárral, amelyért ezuton lesz kifejezve nyilvános hála (Sreško poglavarstvo v M. Soboti, št. 145/21 vet.)

— **A Dol. lendavai járási főnök** (sreški poglavar) az idei évben a következő hivatalos napokat fogja megtartani: Dol. Lendava: július 12, 13; aug. 9, 10; szept. 13, 14; okt. 11, 12; nov. 15, 16; dec. 13, 14; Dobrovnikon Toplak Iván vendéglőjében: jul. 26, aug. 23, szept. 27, okt. 25, nov. 29, és december 29-én. A járási főnökség székhelyén Dol. Lendaván a hivatalos órák a felek részére minden kedden és pénteken vannak 9-12 óráig.

— **A lovakat is repülőgépen** szállítják már. A léghajózás történetében eddig még elő nem fordult esetről számol be a párisi táviröugynökség. A Le Bourget féle párisi repülőtéren a minap egy versenylovat helyeztek el az egyik óriási repülőgépen azzal a rendeltetéssel, hogy a lovat rotterdami versenyterre elszállítsa. A repülőgép szállítmányával együtt szerencsésen szállt le Rotterdamban és a versenylo a légi utazást minden baj nélkül tette meg.

— **Felvétel az I. tűzérsegi altiszti iskolába.** A hadügyminiszter rendelete szerint az idei évben felvétetik 200 ifjú az I. tűzérsegi altiszti iskolába, mely Csuprija-ban van. Sajátkezűleg irt kérvényhez a következő mellékleteket kell csatolni: 1. illetőségi bizonyítvány, 2. keresztlevele, mely szerint nem fiatalabbak 17 és nem idősebbek 21 évnél, 3. iskolai bizonyítvány, mely szerint elvégeztek legalább is 4 elemi iskola osztályt, 4. ha nem jönnek közvetlenül az iskolából, községi bizonyítvánnyal kell bizonyítani, hogy jó magaviseletűek, 5. szülői beleegyezési engedélyt kell felmutatni, amit a járási hatóságnak kell megerősíteni, 6. nőtleneknek kell lenniük. A kérvényeket szeptember hó 15-ig kell benyújtani az illetékes katonai parancsnokságnál, ahol aztán ingyenes utlevelet is kapnak a tűzérsegi altiszti iskolába való utazáshoz, ahol mindjárt orvosilag is megvizsgáztatnak, valamint az írásból, olvasásból és az elemi számtanból is vizsgázva lesznek. A tanfolyam tart két évig. A tanfolyam sikeres elvégzése után az egyes tűzérzredekhez lesznek beosztva mint szakaszvezetők, ahol azután a további katonai előmenefelt is megszerezhetik. Azok, akiknek 6 gimnáziumuk van, az elvégzett első 6 tanfolyam után pályázhatnak a katonai akadémiára, ha az első tanfolyamot

kiváló vagy jó sikerrel végezték el. A kérvényeket 5 din., — a szülői beleegyezést 20 din., s a többi mellékleteket is az új illetéktörvény előírásai szerint kell ellátni okmánybélyegekkel.

FIGYELJE
MEG A KÜLÖMBSÉGET
bőrtalp és
PALMA-KAUCSUKTALP
ÉS SAROK KÖZÖTT.

Előnyei a bőrtalppal szemben: elpusztíthatatlan, a cipő tartósságát is növeli, olcsóbb a bőrnél és ruganyos, kellemes járás esik rajta.

De csakis Palma-talpot és sarkot fogadjon el!

SALONIT

a legjobb tetőfedő pala. Jobb mint bármely más anyag mert könnyű, elégheletlen, tartós s ezért a legolcsóbb is. A régi Hatschek „ETERNIT“ módszere szerint van kidolgozva. Gyártják Solinban Split mellett.

A prekmurjei lerakat:

ČEH & GASPAR vegyeskereskedésében
MURSKA SOBOTA
Költségvetőcsk és feltételek ugyanott!

Birtok-bérbeadás.

Sebeborci község határában körülbelül 45 hold szántó, rét, ebből 25 hold erdőnek levélgyűjtése és hasznélvezete, hozzátartozó lakás, istállók és egyéb gazdasági épületekkel több évre **bérbe-adó!**

Bővebb felvilágosítások:
TOPLÁK JÓZSEF
Dolnja Lendava
és a
„SZABADSÁG“ szerk.-nél
Murska Sobota.

Gondolkodás nélkül

veheti most már a háziasszony a régóta megszo-kott és megkedvelt Franck-dobozt.

Az új barna-kék-fehér címkén különösen elő-terbe lépnek a „valódi FRANCK-kávépótlék“ ismer-tetőjelei, nevezetesen a „FRANCK“ név és a „kávédaráló“, miáltal a silány utánzatokkal való megtévesztés lehetetlenné válik.

A „valódi Franck-kávépótlék“ a kávédarálóval a kávénak erőt, izt és zamatot ad.

KÖZGAZDASÁG.

Május havi kivétel. Május havában Jugoszláviából ki lett szállítva 318.973 tonna áru 738 millió 583.584 Din. értékben. A kivétel április havához képest jelentékenyen nagyobbodott. A főbb kiviteli cikkek voltak a következők: épületfa, tojás, réz, marha, sertés, lovak, friss hús, cement, tüzelőfa, gabona és liszt, stb. A kivétel hónapról hónapra nagyobbodik s ezért nyugodtan várhatjuk, hogy a dinár mely az utóbbi időben esett, ismét a legrövidebb időn belül meg fog javulni.

A vajdasági kereskedők tiltakozó gyűlése. Novisadon a vajdasági kereskedők és iparosok tiltakozó gyűlést tartottak, amely alkalommal igen erősen tiltakoztak a kivett magas adók ellen. Az egyes szónokok bizonyították be, hogy egyik tartományban sem fizetnek oly magas adókat mint ott, ahol átlag kétszer nagyobb az adó, és ahol évente egy emberre esik 450 Din. adó. A gyűlésen egyhangulak határozatot fogadtak el, amelyben követelték az adó rendszer kiegyenlítését egész Jugoszlávia területén.

Ausztriában a bankjegyi forgalom 209.3 milliárddal 7008.7 milliárd osztrák koronára csökkent. Evvel ellentétben megnagyobbodott a fém-alap 9 milliárd osztrák koronával.

Kilátások a bortermésre. Nálunk Prekmurjában ugyancsak gyengél ezek a kilátások, mert a többszörös jégeső ugyszólván teljesen elpusztította a szőlőket. De nem rózsásabb a helyzet az egész Szlovéniában sem, ahol az idei bortermés mennyiségileg jóval elmarad a tavalyitól. A bor minőségére vonatkozólag még most semmi pozitívot nem lehet mondani. Ha júliusban és augusztusban a helyzet nem javul, akkor a bor minőségére vonatkozólag sem szabad valami nagy reményeket táplálnunk, mert úgy nálunk mint a többi bortermő vidéken éppen a szőlő virágzása idején nem kedvezett az idő. Minden oldalról, sőt külföldről is jönnek jelentések, hogy a peronoszpóra a bő júniusi esőzések folytán rendkívül garázdálkodik. És éppen a nedves meleg, talaj a peronoszporának legjobb ágya. Ezért figyelniünk és vigyáznunk kell arra, hogy ily változó időben a szőlő e betegségét már csirájában elfojtsuk, ami igen szépen elérhető a kék gállicsal való jó fecskendezés által. Kéves kivétellel e mentési munkákat annak idejében nálunk elvégezték, mindazonáltal a gyakori eső a fecskendezés hatását csökkentette, midáltal ezt többször kellett és kell is megismételni. Természetes az is, hogy az ily munkálatokkal nem szabad abbahagyni most júliusban sem, hanem az időjárás követelményeinek megfelelőleg ezt többször kell megismételni, hogy ezáltal megmentsük azt ami megmenthető, elejét vegyük a peronoszpóra terjedésének és a szőlő penészesedésének. Ecélra a legalkalmasabb keverék 100 liter vízbe 2 kilo kékgalic és körülbelül ugyanannyi oltott mész. Az ily erős összetételre

szükségünk van, hogy a betegséget elfojtsuk, továbbterjedését megakadályozzuk.

A magyar korona tetemes javulása. A nemzetközi pénzügyi körök a magyar korona ismét erősen javult. Zürichben már nyitáskor 0.0071 árfolyamon élénk keresletet azzal hozzák kapcsolatba, hogy a Magyar Nemzeti Bank megkezdte működését és ezzel véget ért a megfelelő ércvagy devizafedezet nélküli bankjegykibocsátás. A bankjegyforgalom összesen 2.5 billió és a szanálási hitel által nyújtott aránylag magas fedezet következtében a nemzetközi pénzügyi körök azon a véleményen vannak, hogy a magyar korona árfolyamkorrektúrája felfelé fog megtörténni.

Gabona árak.

Buza I. oszt.	1200 K
Buza II. »	900 »
Rózsa	900 »
Kukorica	900 »
Zab	1000 »
Hajdina	800 »
Köles	1100 »

Egy üveg Elsa-fluid 3 üveg sósborszeszt pótol!

Az összetétele teszi!

A Feller-féle Elsa-fluid gyógynövények, virágok, gyökerek és levelek legerősebb kivonataiból, legfinomabb borpárlattal való összetételének köszönheti, hogy 25 év óta számtalan ember a világ minden részében hangoztatja, hogy az Elsa-fluid annyira fájdalmat megszüntet és a rossz napokban jó barátunk.

Vannak fájdalmak a végtagokban? A hátában? Fogfájásai? Náthája? Gyenge vagy kimerült? Tulságosan érzékeny? Akar egy jó ápolószert a fogainak, a foghúsnak, az arcnak és a lejbőrnek? Akar minden esetben egy megbízható házszer? Kísérlelje meg az eredeti Feller-féle ELSA-fluiddal. Csakhamar Ön is azt mondja:

„Ez a legjobb:
amit valaha próbáltam!“

Sokkal erősebb és kiadósabb, mint a sósborszesz, a legjobb ilyenmű szer. Keresse az Elsa-fluidot az összes szakmabeli üzletekben, de kérje csakis a valódi Elsa-fluidot Feller gyógyszerésztől. Ára csomagolással és postaportóval együtt előleges fizetés vagy utánvét mellett.

3 dupla vagy 1 speciális üveg	24 dinár
12 „ „ „	85 „
24 „ „ „	151 „
36 „ „ „	214 „

Hozzácsomagolásként: Elsa tyúkszem-tapas 4 és 6 din. Elsa Mentholkuip 7 din. Elsa svéd gyomorcsapp 9 din. Elsa zageriai mellszörp 10 din. Elsa Dorsch-csukamájolaj 20 din. Elsa szőlővíz 12 Din. Elsa kölni víz 1 din. Elsa erdei szobalilát 15 din. Glycerin 4/80 és 18 din. Lysol és lysoform 25 din. Kinai tea 2 din. feljebb. Fredeti Radicum sósborszesz nagy üveg 15 din. Elsa lereppor 10 din. Egér és patkány-méreg 8 din. Csomagolási díj és porto külön lesz felszámítva.

Ezekhez az árakhoz ezidőszent 10 százalékos pótdíjat kell számítani. A leveleket így kell címezni:

Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica donja Elza-írg. 305 szám. (Hrvatska)

Fájdalmakat érez? Arcban? a végtagokban? Kísérlelje meg a valódi Feller-féle Elsa fluiddal! Csodálkozni fog! Jótékony hatása az egész test bedörzsölésénél és mint kozmetikum, a bőr, a fog és száj ápolására! Sokkal erősebb és jobb mint a sósborszesz és 25 év óta mindenütt előszeretettel használják! Csomagolással és postaköltséggel együtt három dupla üveg vagy egy speciális üveg 24 dinár; 36 dupla üveg vagy 12 speciális üveg 214 dinár és 10% felár. Sztüküld: Feller Jenő gyógyszerész Sztubica-donja, Elzatr 305, Hrvatska.

Eladó

két kat. hold elsőrendű épületfára alkalmas tehermentes erdő terület, mely a főut mentén fekszik Andorhegy határában.

Érdeklődni:

CSÁSZÁR, földbirtokosnál
posta FOKOVCI, IVANOVCI

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy papír és játékaru üzletembe (Murska Sobota, közvetlen a rom k.h. templom mellett) nagyobb választékú

gyermek játékaru érkezett.

Ugy a helybeli, valamint az SHS. királyság, ugyszintén az összes külföldi lapokat díjtalanul a lapon feltüntetett előfizetési díj ellenében a házhoz szállítom.

Hírlapokat, képeslapokat megrendelésre megérkezése után azonnal a házhoz küldöm.

Kérem a n. é. közönségnek, ismerőseimnek és barátaimnak szíves pártfogását

Erdősy Barnabás

Balkányi nyomda volt üzletvezetője.

Portlandcement,

Kátránypapír,

Kátrány,

Karbolineum,

Tomassalnak,) műtra-

Szuperfoszfát) gyák

Köszén,

kapható Paszén,

CZIPOH VIKTOR, Fa,

kereskedőnél

MURSKA SOBOTA

ELADÓ

egy teljesen jókarban lévő ház kerítéssel és melléképítményekkel, eselleg földdel egyetemben. A házban van teljesen felszerelt és naponta üzemből lévő pékműhely. Mindez jutányos árban!

Bővebbet:

RAPL KÁROLY, Rogašovci.

Terjessze és olvassa a „SZABADSÁG“-ot!!

Cséplőgép

tulajdonosok!

a legjobb amerikai

cilinderolaj kapható

CZIPOH VIKTOR kereskedőnél

Murska Sobota.

Eladó egy új ház, mely áll 3 szoba konyha, istálló, pince és sertés ólakból. Nagy udvar, szép kert és 340 kft. telekkel. Bővebb felvilágosításokkal szolgál NOVÁK FERENC, építkezési vállalkozó Murska Sobota.

!! A vidék legolcsóbb beszerzési forrása !!

DEBELÁK MÁTYÁS

fűszerárú kereskedése

MURSKA SOBOTA.

Állandó nagy raktár mindenféle fűszer és csemege árban. A legfinomabb tea-, kávé- és gyarmati árak! Elsőrangú gőzmalmi liszt és korpa raktár! Finom házi disznósír stb. stb.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy gépekkel felszerelt asztalos műhelyembe egy szakképzett segédet szerződtettem, s ezáltal mindenféle az asztalos szakmába vágó munkát a legtekélyesebben és a leggyorsabban készíthetek el.

Özv. CSISZAR LAJOSNÉ
MURSKA SOBOTA.

Legújabb Párisi és Bécsikalap modellek kalap újdonságok nagy választékban raktáron.

Mindennemű kalap alakítások elvételestnak.

Gyászkalapok 24 órán belül rendelésre elkészülnek.

Harisnyák-, bluzok-, női és gyermek kötények, női fehérnemű, függő nyak, fáttyolok, pipere cikkek legolcsóbb beszerzési forrásn

Női kalap 120 Din-tól kezdve kapható.

A. KIRÁLY trgovina
MURSKA SOBOTA
Fő-tér Berger-féle ház.